

DICTIONARUL LIMBII LITERARE CROATE KAJKAVIANE

miercuri, 24 februarie 2021

Înc din luna decembrie a anului trecut, cei interesați pot găsi pe internet Dicționarul limbii literare croate kajkaviane.

Este vorba despre un proiect amplu, la care Institutul de Limbă și Lingvistică Croat lucrează încă din anii '70 ai secolului trecut. Dicționarul prelucrează lexicografic tezaurul lingvistic al limbii literare croate kajkaviane din secolul al XVI-lea până la jumătatea secolului al XIX-lea, cuprinzând inclusiv lucrări ale literaturii dialectale kajkaviane până la jumătatea secolului XX.

Având în vedere că în Dicționarul de limbă croată sau sârb (1880-1976) al Academiei nu au fost incluse opere în dialectul kajkavian, s-a decis realizarea unui dicționar al limbii kajkaviane croate de sine stătător. Nu este pentru prima dată când dialectul kajkavian este lăsat la o parte și complet omis. Lucrul acesta este remarcat de către academicieni, și astfel, Comitetul Lexicografic al Academiei Iugoslave de Arte și Științe decide, încă din anul 1936, ca dicționarul dialectului kajkavian să fie publicat ca o lucrare separată. La propunerea membrilor Academiei, Miroslav Krleža și Antun Augustinić, lucrarea a fost încredințată ulterior Institutului de Limbă (predecesorul Institutului de Limbă și Lingvistică Croat). Studiile preliminare pentru realizarea dicționarului încep în anul 1936, iar dicționarul este conceput metodologic și lexicografic în întregime la Institutul de Limbă, sub conducerea academicianului Božidar Finka și a asociaților săi.

Acest dicționar al Institutului corectează vechea nedreptate față de dialectul kajkavian, care, datorită vorbitorilor săi actuali, dar și scriitorilor care continuă să creeze folosind versiuni mai moderne ale dialectului (poet precum Ernest Fišer, Božica Jelušić, dar și tot mai mult prozatori precum Kristian Novak, Marko Gregur, Božica Brkan, Borivoj Radaković) nu numai că nu se mai află pe calea dispariției, dar se și dezvoltă din ce în ce mai puternic.

Până în prezent, Institutul de Limbă și Lingvistică Croat, în parteneriat cu Academia Croată de Științe și Arte, a publicat paisprezece volume ale dicționarului. Trei volume alcătuiesc o singură carte, iar din 1986 și până în 2017, au fost publicate cinci cărți. De publicarea acestora s-au ocupat editori de renume precum Božidar Finka, Radoslav Katić și actualul editor Mira Menac-Mihalić.

Începând cu această iarnă, dicționarul este disponibil și online. Potrivit directorului Institutului, Željko Jozić, dicționarul nu a fost finalizat încă, dar este în lucru, însă conducerea Institutului a decis să-l ofere publicului pentru a fi consultat. Dicționarul este publicat pe internet cu ocazia împlinirii a 350 de ani de la publicarea primului dicționar kajkavian de către Juraj Habelić și „Dicționar sau cuvinte slavone” din 1670 și 280 de ani de la cel mai mare dicționar kajkavian al lui Ivan Belostenac „Gazophylacium” din 1740.

În ultimele decenii, la Dicționar au lucrat numeroși experți, iar în prezent conducătorul proiectului este Željka Brlobačić, alături de Martina Horvat, Maja Znika Marion, Nada Vajs Vinja și Vesna Zečević, dar și alți experți și asociați. Printre sursele lor pentru realizarea dicționarului se află dicționarele istorice ale limbii literare croate kajkaviane și anume Dicționarul lui Habelić, Belostenac, Sušćanik-Jambrešević, Patačić, gramatica limbii literare croate kajkaviane, documente istorice, texte religioase și științifice, corespondențe, reclame, texte ale unor profesii precum medicina, medicina veterinară, matematică, dar și lucrări jurnalistice și literare până la „Balada lui Petrica Kerempuh” de Miroslav Krleža care este în sine o instituție a kajkavianului croat, dar și „Popevka” de Nikola Pavić sau „Vrtihem lugu” de Jože Kirin.

